

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek, 1908. március 6.

54. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Új Wurzer ház). I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. Egy hónapra . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít
Hivatalos hirdetések 6 hasábos polt sorja 40 fillér.

Tulipán és Margaréta.

A *Tengerpart* egyik hű olvasója a következő levelet küldötte a szerkesztőségünknek:

„Vannak pillanatok, amikor az ember nem állhatja meg, hogy tollat ne vegyen a kezébe. Ez a pillanat, amelyben most vagyok szintén ilyen: a nyilvánosság véleményének bizonyos irányítása érdekében annyi különböző kísérletezést vittek végbe, hogy a szemünk is káprázott bele s mert komolyan szándékkal követték el a szemkáprázatot, hogy higgyük a nagy mesterkedéssel összetakolt optikai csalódásokat, nem állhatom meg, hogy oda ne kiáltssam azoknak az embereknek ezt a magyaros kifejezést: Tegyétek bolonddát az öregapótokat! Mert bizony, engemet nem tettek bolonddát, de azt hiszem, velem együtt még sok más fiumei magyar embert sem.

Amikor tegnap „A *Tengerpart*”-ban a vezércikket olvastam, amelyben a cikk írója a sok farsangi komédia közepette a tolla hegyére vette azokat az eseményeket, amiket fontoskodva csináltak, de amik mégis csak a farsangi komédiák egyik legfőbb mozzanatai voltak: várva-vártam, hogy sora ejtődik annak is, hogy miképpen egyeztetni össze magával némi ember, hogy ma már — persze „idegen” magyarok előtt — tulipánt tüzzenek ki a gomblyukba, amikor még tegnap ugyanabban a gomblyukban *Margaréta* virága hivalkodott és provokálta a magyart? Mert az a ravasz szándék, kérem, joggal ingerelheti a magyarságot, hogy amíg szívvel-lélekkel a magyar érdekek ellen cselekednek, addig sohasem feledkeznek arról meg, megfelelő fufang segítségével, hogy a magyar barátság látszatát fentartsák a számukra — alacsony politikai érdekekből. Önérzetes embernek felháborodik ezeknek a láttára az izlése. Fiumei ember még a diplomáját is külföldön, Ausztriában és Olaszországban igyekszik megszerezni és a tulipán-ellenes érzület a magyar kulturán kezdve a cipőfüzigig nyilvánvaló. Azt hiszem, egyedül a magyar aranyak azok, amiktől nem irtóznak a margarétás virágu fiumei hazafiak s aminek elérhetése céljából sietnek a bazárból tulipánt hozatni s azt ország-világ előtt tüzik a frakkra.

Már pedig, nem tudom, a t. szerkesztőség osztja-e a szerény véleményemet, több őszinteséget, valamint emberséget látok abban, ha nem ünnepi esteken, hanem *hétköznapokon* és nem frakkra, hanem munkászubbonyra tüzik ki a tulipánt! Az a tulipán-kitűzés igaz hitem szerint — a Margaréta jelvény érdekében történik. Csakis az nem látja, aki nem akarja átni, vagy aki azt hiszi, hogy amit nem vesz — szántszándékkal — észre, az meg se történik.

Én nem vagyok ennek a felfogásnak a híve. Vagyis, nem tudom megérteni azokat, akik hangosan ujonganak, amikor egy idegen ajku emberen egy tulipánt pillantanak meg, de észre nem akarták venni semmi szín alatt, hogy alig néhány napja azon az uron még az *olasz nemzeti jelvény volt*. Ez hízélgés, vagy meghunyászkodás; a magyar ember gyomra pedig egyiket sem veszi be.

A fiumeiek egyébként sokkal jobban ismerik például magát Hátsó-Indiát, mint Magyarországot. Azért, mert nem huz szívük e felé az ország felé. Nem akarják ismerni és nem ismerik a népet, a kulturáját — micsoda non sens, hogy a színházukba még vendég gyanánt se akarják tűrni ezt! — de nem ismerik magát azokat a produktumokat sem, amiknek a pártolását ma a tulipán-jelvény jelentené! Ezek mind olyan dolgok, amiket nem kell külön bizonyítani. S hogy ez így van, annak is maga Fiume az oka, mert felfuvalkodottságban azt gondolja, hogy a saját — epistola non erubescit — *tartalasságából* is pótol minden szellemi és anyagi életszükségletet.

Ha pedig így van, annál is inkább kitűnik, hogy a tulipánnal való játéku guny volt e jelvény iránt és képmutatás! De hajlandó volnék még ezt is annak tulajdonítani, hogy a magyar nemzeti gondolat iránt tanúsított szeretetnek egy gyöngéd megnyilatkozása volt ez — a tettek helyett — ha, mint mondtam: három nappal a tulipánviselés előtt nem láttam volna e tulipánviselőkn az irredenta illatú Margarétát!

— A sajtótörvény módosítása. Az igazságügyi miniszter megbízásából, amint tudva van, Csizmadia Endre országgyűlési képviselő készíti a sajtótörvényjavaslatot. A javaslatot a miniszter husvét után akarja benyújtani a képviselőknak. A javaslat tartalmáról sőt még elveiről sem enged se mit közzé tenni az igazságügyminiszter s így ez is alighanem egyike lesz a meglepetéseknek.

Kereskedelmi tengerészetünk bajai.

A „Közlekedés” legutóbbi száma érdekes cikket közöl tengerészetünk bajairól, amely sok figyelemreméltó körülményre hivatkozik. A cikket egész terjedelmében itt adjuk:

A mi visszamaradottságunk legjobban a tengerhajózás terén nyilvánul meg. Hozzáértő embereink nincsenek. A napisajtó csak úgy immel-ámmal foglalkozik a tengerészet nagy problémáival s amilyen kevés közleménnyel találkozunk a napisajtóban, épp oly kevés megbízhatók azok. Egy két megfizetett kommuniké. Ennyi az egész. Szakirónk tulajdonképpen csak kettő van Gonda Béla és Kemény Ödön. Ők azonban sok oldalú elfoglaltságuk mellett nem igen szentelhetik magukat a szakirodalomnak. Hébe-korba napvilágot lát egy-egy tengerés-zettel foglalkozó munka, de a közönség

részéről olyan indolencia fogadja, hogy a szakiró legjobb igyekezete mellett is elveszti a kedvét a további munkához.

„*tengerre magyar*” régesrég elhangzott, de Kossuth Lajos ígését csak hirdetni szoktuk máig, anélkül, hogy követnők. Tengerészetünket ellepte a tenger melléki horvát nép, amelyről azt szokták mondani, hogy alkalmas *anyag* a tengerészetre. A gyakorlat éppen az ellenkezőjét igazolja. A horvát néppel szemben a magyar sokkal rátermettebb. Szívósabb, erősebb faj, csak nem nagyon tódul erre a pályára. A fiumei Nautica régi rendszertelen munkája is gyümölcsöt termelt. Ma már kezd számottevő elem lenni a kereskedelmi tengerészetben a magyar is. Nehéz, nagy feladat vár még erre az intézetre. S talán meg is tud majd felelni a hivatásának. Csak talán. Mert hát a magyar kormány nem fordít elegendő gondot tengerészeink nevelésére. A „Közlekedés” fenállása óta egyre sürgeti, hogy a kormány rendeljen a tengerészeti akadémia számára megfelelő nagyságu hajót és vitorlást, hogy az elméleti oktatás mellett a gyakorlatban az eddiginél fokozottabb mértékben sajátítsák el a magyar ifjak a tengerészeti ismereteket.

Ezek azonban mind csak aprólkos kérdések. A legfőbb baj a mindenkori kormányok nemtörődömségéből támadt. A fiumei kikötőt nem fejlesztették eddig a szükséghez mérten s csak így történhetett meg az elmúlt esztendőben az a lehetetlen dolog, hogy a forgalmat Fiume felé *feltucatszor* be kellett szüntetni. A beruházásokra nem telt a pénz, de egyebekre bőségesen pazaroltak. A hiányokat senki sem igyekezett pótolni s csak most, amikor a helyzet már tarthatatlanná kezdett válni, jutott eszébe a kereskedelmi kormány, hogy hát jó volna Fiume, egyetlen kikötővárosunk felé nézni. Miféle bajok is uralkodnak ott? A hiányokat máról-holnapra nem lehet pótolni. A rendszeres mulasztást csak rendszeres munkával lehet pótolni. Azok a károk, amelyek a magyartengerenti kereskedelmet a kormányok temtörődömsége következtében érték, meg fognak ismétlődni. Az 1908-ik esztendőben, ha nem is rosszabbodnak, de semmiképpen sem javulnak a viszonyok. A kereskedelemügyi kormány egy „nesze semmi fogd meg jól” orvoslást eszelt ki, hogy a kereskedelem sajtító sebére ráragassza a szépségflastromot. A miniszter már jelzi is, hogy a Baross kikötőben, vágányokat fektetnek, az év végéig elkészül a Mária Valéria molón épülő nagy raktár. Ez ugyan nem elegendő a bajok elhárítására. Talán két esztendő múlva jutunk csak abba a szerencsés helyzetbe, hogy a fejlődő tengerészetünk szempontjából oly fontos beruházások hasznát kiaknázhassuk. Addig azonban minden a régiben marad. S hiábavaló lesz a sok igyekezet, még a forgalom arányos elosztásáról sem lesz szó. A szénforgalom nagy erővel fog megindulni, annál is inkább, mivel Angliában a tultermelés következtében a szénárak alászálltak. Az észre ismét szomorú perspektíva nyílik. Ismét forgalmi zavarokra lehetünk elkészülve.

Az új hajózási szerződés megkötésével sem tudni mi lesz. Vajon az osztrák Lloyd tovább is ellátja a keleti forgalmat. A kormány megadja-e a szubvenciót legnagyobb hajóstársaságunknak az Adriának. Az Ungaro-Croata szubvenciójának egy millió koronára való emelését kérte. Bizonyosan megkapja. Mit a mai kereskedelemügyi kormány fontosabbnak véli a parti hajósok támogatását, mint hogy egyetlen nagy társaságunk egzisztenciáját biztosítsa.

UJDONSÁGOK.

Tiltott kereskedés

a Lloyd hajókon.

A kereskedők panasza.

Az alábbi közleményt vettük: A *Tengerpart* néhány héttel ezelőtt szövegezte a fiumei kereskedőknek azt a sérelmét, amely a Lloyd-hajókon való szabad üzérkedésben nyilvánul meg. Ezzel a közleménnyel azonban ez a régi sérelem nincs elintézve. A tiltott kereskedelem akadálytalanul folyik a „kinai” hajókon, tetemes károkat okozva a helyi kereskedelemnek. Mert tessék elhinni, hogy ez a kérdés nem csupán néhány fiumei diszműkereskedő sérelme. Fiumében fontos kereskedelmi ág volna a diszműkereskedelem, ha el nem rontaná a talajt a Lloyd-hajók versenye.

Az osztrák gőzösökön könnyű a selejtes japáni árukat néhány fillérrel olcsóbban árusítani. A hajószemélyzet privát jövedelme ez, amelyre semmi költsége nincsen. Az áru után nem fizet boltbért, adót, alkalmazottakat. S a közönség fillér árkülönbözet kedvéért szívesen sereglik a hajókra. Az idegenforgalomnak így semmi hasznát nem látja a fiumei kereskedő. Pedig hát az idegen nem mindig a kínai árut keresné ki az üzletekben. Nagyobb forgalmat mutathatnának fel kereskedőink a magyar ipari cikkekben s így a magyar ipar mellett a maguk érdekét is szolgálhatnák.

Mindhiába. A kereskedők panasza nem hallgatják meg az illetékes tényezők. Amit az osztrák kormány meg tudott tenni Triesztben, azt nem rendeli el a magyar kormány Fiumében. Legutóbb is azzal utasította vissza a kereskedők kérését, hogy a hajósoknak a régi joguk, amitől nem lehet őket megfosztani. Nos, ez az argumentum nem volt találó. Mert amit a kormány nem akar ma megtenni, azt megtette a kilencvenes évek elején, de utóbb visszavonta. Ha valamikor, úgy ma kellene véget vetni a Lloyd hajókon folyó üzérkedéseknek. Fiume idegenforgalma egyre növekszik, ma már túlhaladja a százezret s a tengeremléken tüdő s elutazó emberek nagyrésze sáska módra lepi el ezeket a hajókat, hogy ott hagyja a pénzt az osztrákok markában. Amilyen kicsinynek látszik ez a sérelem a kereskedelem szempontjából, épp oly nagyszabású a magyar iparra. Mert ha a fiumei kereskedők menmenél több magyar ipari terméket adnának el, annál inkább hozzájárulnak iparunk fejlesztésére irányuló törekvésünkhöz.

Egy kereskedő.

— **Rendjel adományozás.** Nikita Montenegro fejedelme *Minach* Antal m. kir. rév-biztosnak az I. osztályú Daniló-rend rendjelét adományozta.

— **Hajórajunk Maltában.** Maltából jelentik nekünk: Az angol tengerészet az osztrák-magyar hajóraj 400 tengerésze tiszteletére a tengerész-kantinban reggelit adott. A termet a két flotta lobogói díszítették. Jelen volt azon Ziegler ellentengernagy, Dury tengernagy, az angol középtengeri fotta parancsnoka, valamint többi angol tengernagyok. Ziegler ellentengernagy beszédet mondott, amelyben az angol tengerészek vendégszeretetét dicsérte és felszólította tengerészeit, emeljék poharukat a földközi-tengeri angol hajóraj üdvére. A tengernagy szavait háromszoros hurra-kiáltás követte. Ébéd után az osztrák-magyar tengerészek tiszteletére football-verseny volt. Ziegler ellentengernagy később Drury tengernagyot látogatta meg.

— **Rappresentanza.** A városi képviselő testület pénteken délután 6 órakor Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tart. A napirend a következő: A jegyzőkönyv hitelesítése. Bejelentések, közlések, interpellációk. Capudi Celso rappresentante lerondása. Umagó község emlékirata egy umago-fiumei vasutvonal létesítése dolgában. Egy hitel megszavazása iskolai célra. Törvényjavaslat az ipari és kereskedelmi tisztviselők biztosítása dolgában. A zárt ülésen több adminisztratív kérdést foglalt elintézni.

— **Összeültkezés a kikötőben.** A „Carpathia” Cunard gőzös kikötőbe jövet ösz-

szeültkőzött a „Citty Khios” angol gőzessel. A „Carpathia” egyik oldalán megsérült. A kár jelentékeny.

— **A horvát koalíció értekezlete.** A horvát szerb koalíció, mint nekünk Zágrábról jelentik, ma tartotta meg alakuló közgyűlését a Royal-szálloda nagytermében. Az alakulógyűlést a személyes kérdések elintézése után, Mazuranics Bogoszláv nyitotta meg. Ezután megéjtették a választást, amelynek eredménye a következő: elnök Tuskán Gergely, alelnökök Mazuranics Bogoszláv és Buacsevics Vazul, titkárok Surmin György, Sisics Nándor, Sztojanovics Bogdán. A végrehajtó bizottság tagjai Tuskán Gergely, Medakovics Bogdán, Nikolics Vladimir, Supilo Ferenc Bauer Antal, Lorkovics Iván, Pribicevics Szvetozár, Rajc Antal, Purics, Pelles és Zagorác. Póttagok Lukinics, Gisics, Banjanin, Wrbanics és Surmin.

A horvát szerb koalíció mai ülésén elhatározta, hogy a hárszabályrevízió tárgyában szabad kezet enged tagjainak. Ennek következtében a horvát delegátusok az éjjel elutaztak Budapestre. A koalíció csak a horvát országgyűlés megnyitása után fogja meghatározni a hárszabályrevízióval szemben követendő magatartását.

— **Külkereskedelmi forgalmunk 1908. januárban.** A m. kir. központi statisztikai hivatal tegnap tette közzé a magyar szent korona országainak folyó évi január havi külkereskedelmi forgalmára vonatkozó adatokat. Ez adatok szerint behozatalunk értéke az előző évi 93·7 millió koronával szemben ez év január havában 97·7 millió koronát ért el s ebből 75·1 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik. Kivitelünk az 1907. év első hónapjához képest némi csökkenést mutat. Míg ugyanis a múlt év januárjában a kivitel értéke 100·2 millió korona volt, a folyó évi január hónapban csak 98·8 millió koronát tett, mely összeghez Ausztria 72·4 millió koronával járult. Az 1908. év első hónapjában árumélegünk összesen 1·1 millió korona kiviteli, Ausztriával szemben pedig 3·6 millió korona behozatali többletet tüntet fel.

Behozatalunkban legnagyobb értékösszege, a textilipar kész gyártmányai szerepeinek. Ezen áruk behozatali értéke a f. év január havában kerek 28 millió koronát tett s ez összegben Ausztria nem kevesebb, mint 27·6 millió koronával részesedik. Legfontosabb kiviteli cikkek ezáltal is a gabonaneműek és a liszt. Az utóbbiból január havi kivitelünk 8·7 millió koronát tett, amiből 7·6 millió korona értékű Ausztriába szállított. Ezen árunál az előző év január havához képest az összes kivitelben 4·3, az Ausztriába irányuló kivitelben 3·4 millió korona csökkenés mutatkozik. Buzakivitelünk értéke 5·6 millió korona volt.

— **A kikötőből.** Érkezett: „Carpathia” 125 angol utassal Liverpoolból. Fiuméba jövet érintette Alexandria kikötőjét is; „Dalmácia” Lloyd gőzös Smirnából üresen; „Audax” olasz gőzös 2488 tonna foszforral.

— **A kereskedők és iparosok egyesülete** e hó 19-én délelőtt 10 és fél órakor tartja évi közgyűlését *Morini* Pompeo elnöklelete alatt. A napirend a következő: 1. Az igazgatóság jelentése az egyesület működéséről. 2. A mérleg bemutatása, a jövő évi költségvetés megálapítása. 3. A mérleg elfogadása s az igazgatóság fölmentése. 4. Az elnökség és az igazgatóság megválasztása.

— **Eljegyzés.** Gerő Vilmos a Schwarz és Gerő cég belfagya, eljegyezte *Zurek* Benő breslauer gyáros leányát, Biancát. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A cirkvenicai nagy pör.** Ebers Henrik dr. orvos tudvalevőleg pört indított néhai József főherceg örökösei ellen s keresetében kártérítést követelt a Cirkvenicában tett befektetésekért, illetve azt kívánta, hogy a főhercegi örökösök helyezték vissza őt fürdőbérletbe. E kereset dolgában, mint nekünk Bécsből jelentik, ma volt az első tárgyalás dr. Bloch országos törvényszéki tanácsos vezetésével a főudvarmesteri hivatalnál. A tárgyaláson Klotild főhercegnő és az elhunyt főherceg más örököseit dr. Bacher s illetőleg Pekár Imre ügyvédek, a felperest dr. Hofmokr ügyvéd képviselte. Valószínű, hogy a pör békés egyezséggel fog végződni. A legközelebbi tárgyalás a főudvarmesteri hivatalnál március 17-én lesz.

— A magyar kivándorlás csökkenése.

Annak a révén, hogy az Amerikában beállott kedvezőtlen viszonyok folytán sok amerikai magyar vándorol vissza hónapok óta, előrelátható volt, hogy legalább ideig-óráig csökkenni fog a magyar kivándorlás ez év elején, de hogy a csökkenés akkora legyen, mint ahogyan azt newyorki tudósítónk jelenti, sejteni sem lehetett. Tudósítónk szerint Ellis Island statisztikai hivatala elkészült a január hóról szóló kimutatásokkal s ezekből nemcsak az tűnik ki, hogy az idei januárban körülbelül feleannyian vándoroltak ki Európából és Ázsiából Amerikába, mint a múlt esztendő e havában, hanem az is, hogy a magyar kivándorlás csökkent a legnagyobb mérvben valamennyi nemzeté közt. A múlt év januárjában összesen 54,417 személy érkezett az Egyesült-Államok kikötőibe, míg az idén januárban csak 27,220, ami 27,197 fővel való esést jelent. Magyarországból januárban az idén 1729 kivándorló jött, míg tavaly januárban 10,035, vagyis ebben az egy hónapban 8306 személylyel kevesebb hagyta el Magyarországot, mint tavaly. Ausztriából 2294 kivándorló jött az idén, vagyis 3690 fővel kevesebb, mint múlt januárban s az olasz kivándorlás is csak 4439 fővel csökkent, meg sem közelítve a magyar kivándorlás csökkenését. Érdekes, hogy a japán kivándorlás a minimumra szállott le, amennyiben egész januárban 9/1 japán érkezett. Feltűnő, hogy mindezzel ellentétben emelkedést mutat a Canadából az Egyesült-Államokba való átvándorlás, amennyiben az idén januárban 2000, tavaly pedig csak 1700 ember jött Canadából. — A visszavándorlásra vonatkozólag eddig több hivatalos adat még nincs, minthogy tavaly júliusban 46,198, augusztusban 44,317, szeptemberben 43,734, októberben 55,821 lélek vándorolt vissza Amerikából az óhazájába. Wats-horn, Ellis Island főnöke, e napokban amavéleményének adott kifejezést, hogy miután már a viszonyok már is javultak Amerikában, a tavasz végén ismét erős lesz a kivándorlás s főleg sokan fognak visszajönni a most hazamentek közül, hanem azért az az ideai kivándorlás előreláthatólag erősen vissza fog maradni az utóbbi évek számarányai mögött.

— **A Norddeutscher Lloyd veszte-sége.** A Norddeutscher Lloyd, melynek Magyarországon a kivándorlásra való csábítás miatt nem a legjobb hangzású neve van, a múlt esztendőben mostoha eredményrel végződött. Ez kiténik a társaságnak az idén fizetendő osztalékából is, mely csak öt százalék lesz az előző évi 8 és fél százalékkal szemben.

— **Sorozás.** A városi tanács közli, hogy az 1908. évi sorozásokat a városi kaszárnyában fogják megtartani. Március 16-án reggel 8 órakor az 1887-ben született állításkötelesek kerülnek sor alá. 17-én a második és harmadik korosztályba tartozók, míg 18-án az idegen állításkötelesek tartoznak sorozásra megjelenni.

TAVIKAT. ☛ TELEFON.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, márc. 5. A képviselőház mai ülésén *Justh* Gyula elnököl.

Napirend előtt *Mezőfi* Vilmos sürgeti 69 régebbi interpellációra a kormány válaszait.

Wekerle miniszterelnök kijelenti, hogy az ügyek tisztázása hosszabb időt vesz igénybe és ezért huzódnak az interpellációkra adandó válaszok.

Kossuth Ferenc kijelenti, hogy ő hozzá csak a horvát képviselők intéztek interpellációt, ezek pedig annak idején annyit beszéltek, hogy neki nem is jutott idő a válaszokra.

Polonyi Géza személyes kérdésben szólal fel ezután. Valahányszor a fiumei rezolúcióról van szó, úgy mondja, őt okolják annak szerzőségével, holott a fiumei rezolúciót kizárólag *Kossuth* Ferenc csinálta és ő csak a vezérlő bizottság megbízásából ment le Fiuméba a tárgyalások megejtésére.

Supilo Ferenc szólal fel ezután. Beszédét horvát nyelven kezdi, mire óriási zaj támad. Minden oldalról azt kiáltják *Supilo* felé:

— Magyarul! Magyarul!

Minthogy a zaj percekig nem akar csillapodni, elnök az ülést felfüggeszti.

KALOGÉN

BRÁZAY, SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB ★

Szünet után Justh Gyula elnök felszólítja Supilót, hogy mivel horvát tolmács nincs jelen beszédét vagy halassza el, vagy magyar nyelven mondja el.

Supilo kijelenti, hogy a törvényben sehol sincs szó horvát tolmácsról, tehát beszédét horvátul folytatja.

Fülsiketítő percekig tartó óriási láрма támadt erre. A képviselők öklüket rázták Supilo felé, úgy hogy ez a szünet nem akaró lármában végre kénytelen volt leülni.

Ezután Kossuth Ferenc Polonyival szemben kijelenti, hogy az egész vezérőbizottság egy nézetten volt vele annak idején a horvát kérdésben. Ő a horvátokkal való megegyezést őszintén kívánta, később azonban, midőn látta, hogy a horvátokkal szemben tanúsított jóindulata nem vezet célhoz, abbahagyta az egész akciót. Bevallja, hogy a horvátokban csalódott.

Végül még Bella Mátyás tót nemzetiségi és Bredicianu Kornél o'áh nemzetiségi képviselők beszéltek a javaslat ellen, mire az ülés Polonyi Géza rövid személyes felszólalása után véget ért.

Összehívták a sabort.

ZÁGRÁB, márc. 5. A mai hivatalos lap a következő leírást közli:

„Ő cs. és apostoli király felsége 1908. febr. 28-iki legfelsőbb kéziratával Horvátország, Szlavónia és Dalmácia királyságok országgyűlését 1908. március 12-ére kegyeskedett összehívni.“

A horvátok Rauch ellen.

BUDAPEST, márc. 5. A Budapestre érkezett horvát képviselők ma a képviselőház folyosóján kijelentették, hogy Rauch Pál báróval semmi szín alatt nem bocsátkoznak tárgyalásokba. Az a véleményük, hogy a bán kénytelen lesz beadni lemondását.

Tisza István gróf akcióba lép.

BUDAPEST, márc. 5. Óriási szanzációt kelt politikai körökben a „Pesti Napló“ ma reggeli számának ama hiraása, hogy Tisza István gróf tegnap kihallgatása a királynál összefüggésben van a hatvanhetes pártok egyesítésének tervével. A megbízható forrásból eredő híradás szerint Tisza István a terv minden részleteit előterjesztette ő felségének.

A trencsényi választás.

TRENCSEN, márc. 5. Béla Henrik hírlapíró, az alkotmánypárt képviselőjelöltje, ma tartotta meg itt nagy tetszés mellett pogram-beszédét. Megválasztása bizonyos.

Árvízveszedelem.

SZATMÁR, márc. 5. A Szamos vize anynyira megáradt, hogy egész Szatmár városát előntéssel fenyegeti. A lakosság izgatottsága óriási.

Bányászok halála.

LONDON, márc. 5. London közelében ma tűz ütött ki egy bányában, melynél 22 bányász halálát lelte. Számosan sebesültek meg ezenkívül.

A pénzügyi helyzete.

BUDAPEST, márc. 5. Az osztrák-magyarban mai ülésén Pranger vezértitkár örömmel jelentette ki, hogy a pénzügyi helyzet megújult és a pénzügyi helyzete mindenütt lényegesen javult.

Az osztályorsorsjáték húzása.

BUDAPEST, márc. 5. Az osztályorsorsjáték mai húzásán a százezer koronás főnyereményt a 79170 számú sorsjegy nyerte meg.

Az amerikai ki- és bevándorlás.

LONDON, márc. 5. New-Yorkból jelentik, hogy a még mindig tartó nagy depresszió következtében az Egyesült-Államok minden vidékén évek hosszú sora óta most először egyforma a kivándorlás aránya a bevándorlással, ha nem is muija felül. A bevándorlási hivatal sok alkalmazottját más állásokba helyezték át, mert nincs szükség annyi munkacserére a bevándorlási hivatalban.

Nyilt-tér. *)

Nyilatkozat.

Miután a trieszti piacon „Alla Flotta Americana“ cég alatt alapított uri és női divat-áruházunk f. hó 15-én történő megnyitása miatt Fiumét elhagytam, összes barátainak, jóakaróimnak és ismerőseimnek, kikől nem volt alkalom személyesen bucsut venni, ez uton mondok köszönetet az irántam tanúsított bizalomért és kérem, hogy azt cégünk iránt a jövőben is fentartani sziveskedjenek.

Gerő Vilmos

a Schwarz és Gerő cég
bellejga.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus“ hírlapelarusító üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelarusító üzletben. — A m. kir. dohánynagyüzemben, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo ikerüzletében, Deak Corso. — Trbojevic G. papirkereskedésében Via del Molo. Barbis Gio. trafikban, Via Adamich és kiadó-hivatalunkban.

Felelős szerkesztő: Korcsmáros Nandor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

A tüdőbaj minden

eseteiben a SCOTT-féle Emulsió azonnal használandó. A SCOTT-féle Emulsió egészséget és erőt kölcsönöz az egész szervezetnek. A

Scott-féle Emulsió

specifikus megbízható szer mindennemű tüdőbaj ellen és nemcsak biztos szer, hanem a legolcsóbb is. Nagyfokú táperje annak tulajdonítható, hogy előállításához a legfinomabb, legtisztább és leghatásosabb anyagokat veszik, melyek egyáltalán beszerezhetők, továbbá azon tulajdonságának, hogy az eredeti felülmulhatatlan SCOTT-féle előállítási mód folytán nemcsak izletes, hanem rendkívül könnyen emészthető

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer vedjéget — a halászt — írják figyelembe. Venti.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Tévedés az,

ha bárki, akár reklám céljából akár más szándékkal azt állítja, hogy jobb magyar eteleket, vagy jobb magyar borokkal szolgál, mint az egyedüli, jó hírnevű

MAGYAR VENDÉGLŐ

magyar otthon

„Riva Szapary“, az Adria palota mellett. Az előkelő magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

HIMMEL FERDINAND

FIUME

elsőrangú divatszabászata márczius elsejétől

Via Fiumara 2. szám. II. em.
alatt van.

A „De la Ville“

kávéházban

ma és minden este

BARCA JENŐ

jeles kaposvári cigány zenekara

hangversenyez.

Dr. MARSIK ANDOR

ügyvédi irodáját

megnyitotta

a Corsia Deák 30 sz. ház I. em.

A Giardino pubblico közvetlen közelében 3 külön-külön álló avagy egybevéve egy nagy

üzlethelyiség kiadó.

Bővebbet az első fiumei kenyérgyárnál.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek, b. stb.

Hirdetmény.

A fiumei m. kir. állami tengerészeti akadémiával kapcsolatos internátusban a jövő tanévben előreláthatólag 6 ingyenes és 4 félingyenes hely lesz betöltendő.

A felvételre vonatkozó bővebb értesülés az említett internátus igazgatóságánál szerezhető.

Fiume, 1908. évi február hó 27-én.

A tengerészeti hatóság elnöke helyett:

Dr. Fuhrmann
ministeri tanácsos.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknént kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

CRNKOVIC

szálloda, penzió és kávéház.
CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitünő magyar és német konyha.

Kitüntette a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIC JÓZSEF.

Lockey HOFBRÄU SZÁLLODÁJA

Központi fekvés a Curpark mellett

Villamos világítás

Szobák pensioval vagy a nélkül

Polgari árak.

Figyelmes kiszolgálás.

Kitünő magyar konyha.

A fiumei közönség és az idegenek figyelmébe!

A legelső rendű uri és női divat-különlegességek Fiumében kizárólag

Alpron Attilio

czégnél a Corsón kaphatók.

Fiumei első magyar rizshántoló-és rizskeményítőgyár részv. - társaság

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

tablácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik

KIADÓTULAJDONOS: „A TENERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Magyar mészáros!

Vásárcsarnok 24-26 sz.!

Bátorkodom a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a központi vásárcsarnokban (első csarnok 24-26 sz.)

magyar mészárszéket nyitottam.

Marha- borju- és sertéshúst és mindenféle hús- nemüt kifogástalan minőségben és mindenkor friss állapotban árusítok.

A mélyen tisztelt háziasszonyok és a vendéglősi kar szives pártfogását kéri

tisztelettel
REICH VILMOS.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

Vendéglősöknek a kedvezmény!

Házhoz szállítás kívánatra!

Vas- és érczárú-üzlet Simper János

Fiume, Via Governo 20.

Telefon 402.

Kályhák, sparherdek, kályhavédők, széntartók stb. nagy raktára.

Különlegességek
konyhaedényekben.

Bonbonnière Móve

Előkelő Mulató

Abbazia Bristol - szálló

Estenként nemzetközi varieté-előadások kizárólag elsőrendű művészi erők felléptetével.

Kitünő szellőztetés.

ROSENBERGER B.

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Telefon sz. 504.

Prodam és Társa Fiume

Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése

Via Adamich 1. sz.

Via Adamich 1. sz.

Villanyos világítási, villámhárító, telefon és villanyos-csengő berendezések.

Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

Cinematograf „EDISON”

Mozgófénykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtökéletesebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes ülésekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

LIEBL ISTVÁN

MONTE VERDE

vendéglője a Jelačić kaszárnyával szemben.

Kitünő magyar konyha

Hamisítatlan magyar borok.

Kőbányai polgári sör.

Olcsó havi előfizetések.

Fedett tekepálya.

SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.

— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.

Fémárak. — — —

Vasgerendák.

Nagy vasutas kályhák, tűzhelyek, pénzszekrények, konyhaedényekben stb

FABBRO GIUSEPPE

Via Governo — FIUME — (Corso)

Késes és köszörüs

dus raktárral a legjobb minőségű késarukban és mindennemű vágószerszámban.

Nikkelezés és villanyerőre berendezett műhely.

ELSO FIUMEI

RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szives pártfogást kér

Schönberg H. férjiszabó.

Első és legjobb hírnevű óraüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi gyártmányok.

Schenk Lajos

férjiszabó üzlete.

FIUME, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és francia szövetekből a a legkényesebb igényeknek megfelelő divatos öltönyöket és felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár hel- és külföldi szöveteiben.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4 1/2% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Igen szép nagy

világos konyhát

a Pomerio uton I. emleten tulajdonosa átad biztos állásu, jóra való gyermektelen házaspárnak, kiszolgálás fejében. Megtekinthető naponta 2-3-ig. Cim a kiadóhivatalban.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDAB N FIUME